

Limit płatności gotówkowych a rodzaj umowy

Umowa na czas określony z ustalonym minimalnym cyklicznym wynagrodzeniem

Jeżeli zawierając umowę, strony mogą określić jej wartość – na przykład mnożąc miesięczną kwotę do zapłaty przez liczbę miesięcy obowiązywania, suma płatności z całej umowy jest wartością transakcji.

Zasady dotyczące limitu płatności będą więc miały zastosowanie już od pierwszej płatności, choćby nie przekraczała ona limitu 15 000 zł. Dzieje się tak niezależnie od długości ustalonego okresu wynagrodzenia. Może on być przez strony przyjęty prawie dowolnie, jako dzień, kilka dni, tydzień, czy miesiąc.

Przykład

Umowa z biurem księgowym zawarta na okres roku, z ryczałtowym wynagrodzeniem w wysokości 2 000 złotych miesięcznie. Wartość transakcji to 2000 zł x 12 miesięcy = 24 000 zł. Mimo, że przez większą część wykonywania umowy suma płatności nie przekroczy limitu ustawowego, już pierwsza płatność powinna być dokonana bezgotówkowo ponieważ strony mogą (w chwili dokonywania pierwszej płatności) określić jej całkowitą wartość.

Okres płatności	1	2	3	4	5	6	7	8
Kwota płatności	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Suma wpłat	2 000	4 000	6 000	8 000	10 000	12 000	14 000	16 000

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego

Niebieski kolor – od której płatności przekroczonego limit

Umowa na czas określony bez ustalonego minimalnego wynagrodzenia

Ponieważ strony nie mogą określić wartości transakcji z chwilą dokonywania pierwszych płatności, nie obowiązuje do nich limit płatności gotówkowych.

Z chwilą, gdy suma płatności (od początku obowiązywania umowy) przekroczy limit ustawy – płatności muszą być dokonywane bezgotówkowo.

Przykład

Umowa z biurem księgowym zawarta na okres 2 lat, bez wskazania wysokości wynagrodzenia (wysokość wynagrodzenia zależy od wykonanych czynności i jest różna w poszczególnych miesiącach). W pierwszym miesiącu – 1 000 zł, w trzech kolejnych po 3 000, w piątym 5 000 zł, w szóstym 1 000 zł. Ponieważ dopiero przy płatności w szóstym miesiącu strony mogą określić, że wartość transakcji przekroczy limit, za szósty miesiąc (i każdy następny) dokonują rozliczenia bezgotówkowego. Wcześniejsze płatności gotówkowe są prawidłowe i nie stanowią naruszenia przepisów.

Okres płatności	1	2	3	4	5	6
Kwota płatności	1 000	3 000	3 000	3 000	5 000	1 000
Suma wpłat	1 000	4 000	7 000	10 000	15 000	16 000

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego

Niebieski kolor – od której płatności przekoczono limit

Umowa na czas nieokreślony z ustalonym wynagrodzeniem okresowym

Kwalifikacja płatności zależy od wysokości wynagrodzenia, okresu rozliczeniowego i okresu wypowiedzenia. Jeżeli dla umowy na czas nieokreślony suma wynagrodzeń pewnych (które będzie trzeba zapłacić zanim upłynie okres wypowiedzenia) przekroczy limit, od pierwszej płatności powinny być rozliczane bezgotówkowo.

Przykład 1

Umowa na czas nieokreślony, płatność miesięcznie 8 000 złotych, okres wypowiedzenia 3 miesiące. W takim przypadku, ponieważ nawet teoretycznie przyjmując, że umowę można wypowiedzieć w dniu zawarcia, strony mogą jednoznacznie określić, że do czasu jej zakończenia nastąpią trzy płatności po 8 000 zł każda, więc limit zostanie przekroczony. Od pierwszej płatności obowiązuje rozliczenie bezgotówkowe.

Okres płatności	1	2	3
Kwota płatności	8 000	8 000	8 000
Suma wpłat	8 000	16 000	24 000

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego
Niebieski kolor – od której płatności przekroczono limit

Przykład 2

Umowa na czas nieokreślony, płatność miesięcznie 2 000 złotych, okres wypowiedzenia – tydzień. W takim przypadku płatności do momentu przekroczenia limitu ustawowego mogą być dokonywane w gotówce – z dniem dokonania pierwszej płatności strony nie wiedzą, jak długo będzie trwała umowa i jaka będzie jej łączna wartość, ale wiedzą, że w przypadku najkrótszego możliwego terminu obowiązywania limit obrotu gotówkowego nie zostanie przekroczony.

Okres płatności	1	2	3	4	5	6	7	8
Kwota płatności	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Suma wpłat	2 000	4 000	6 000	8 000	10 000	12 000	14 000	16 000

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego
Niebieski kolor – od której płatności przekroczono limit

Przykład 3

Umowa na czas nieokreślony, płatność miesięcznie 2 000 złotych, okres wypowiedzenia 3 miesiące liczonym od początku miesiąca następującego po tym, w którym złożono wypowiedzenie. W takim przypadku płatności do momentu, w którym strony wiedzą, że limit nie został przekroczony mogą być dokonywane w gotówce – z dniem dokonania pierwszej płatności strony nie wiedzą, jak długo będzie trwała umowa i jaka będzie jej łączna wartość, ale wiedzą, że w przypadku najkrótszego możliwego terminu obowiązywania limit obrotu gotówkowego nie zostanie przekroczony. Wiedzą jednak, że okres wypowiedzenia to 3 miesiące, a w tym okresie wartość umowy wyniesie 6 000 zł. Zatem w 5 miesiącu wiedzą, że wartość transakcji przekroczy limit ustawowy.

Okres płatności	1	2	3	4	5	6	7	8
Kwota płatności	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Suma wpłat	2 000	4 000	6 000	8 000	10 000	12 000	14 000	16 000

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego

Niebieski kolor – od której płatności przekroczono limit

Umowa o stałej współpracy (zakup w danym okresie towarów lub usług o znanej minimalnej wartości)

Strony co prawda nie mogą określić ostatecznej wartości całej transakcji, ale znają jej minimalną wartość w okresie rozliczeniowym (wyższą niż limit obrotu gotówkowego).

Niezależnie od tego, czy umowa jest zawarta na czas określony czy nieokreślony, przepisy o limicie stosuje się od pierwszej płatności za częściową dostawę.

Przykład 1 (minimalna wartość obrotów w danym okresie przekracza limit)

Umowa o stałej współpracy – zobowiązanie do zakupów za kwotę co najmniej 40 000 zł w miesiącu. Przedsiębiorca wielokrotnie w ciągu miesiąca zamawia towar za kwotę nieprzekraczającą 15 000 zł. Ponieważ znana jest kwota obrotu w danym okresie i przekracza ona limit ustawowy, od pierwszej transakcji w danym okresie strony stosują formę bezgotówkową rozliczenia. Ponieważ jednak znana jest minimalna wartość zamówienia w określonym przedziale czasu – to ona określa, czy rozliczenia za poszczególne – częściowe zamówienia, mogą być dokonane gotówkowo, czy nie.

Dzień	1	2	3	4	5	...	31	Minimalny limit w okresie rozliczeniowym
Kwota płatności	500	1 800	14 000	200	17 000	...	10 000	40 000
Suma wpłat	500	2 300	16 300	16 500	33 500	...	43 500	

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego

Niebieski kolor – od której płatności przekroczono limit

Przykład 2 (minimalna wartość obrotów w danym okresie nie przekracza limitu)

Umowa o stałej współpracy – zobowiązanie do zakupów za kwotę co najmniej 14 000 zł w miesiącu. Przedsiębiorca wielokrotnie w ciągu miesiąca zamawia towar za kwotę nieprzekraczającą limitu. Ponieważ znana jest kwota minimalnego obrotu w danym okresie i nie przekracza ona limitu ustawowego, do momentu osiągnięcia limitu ustawowego w danym okresie strony mogą rozliczać się gotówką. Po przekroczeniu limitu każda następna płatność jest dokonywana bezgotówkowo.

Dzień	1	2	3	4	5	...	31	Minimalny limit w okresie rozliczeniowym
Kwota płatności	500	0	1 000	10 000	5 000	...	1850	14 000
Suma wpłat	500	500	1 500	11 500	16 500	...	18 350	

Uwaga: minimalny obrót w ustalonym przez strony okresie został przekroczony ale nie przekroczył limitu ustawowego – brak obowiązku rozliczenia bezgotówkowego

Legenda

Czerwony kolor – od której płatności stosuje się obowiązek rozliczenia bezgotówkowego

Niebieski kolor – od której płatności przekroczono limit

Dzień	1	2	3	4	5	...	31	Minimalny limit w okresie rozliczeniowym
Kwota płatności	500	0	1 000	10 000	3 000	...	300	14 000
Suma wpłat	500	500	1 500	11 500	14 500	...	14 800	

Uwaga: ponieważ określony przez strony minimalny obrót (limit transakcji) w danym okresie nie przekroczył 15 000 zł, do momentu jego osiągnięcia strony mogą rozliczać się w gotówce.